

De Buurtsportvereniging is een structurele aanpak die voor verschillende doeleinden kan worden ingezet. Door de integrale wijkaanpak is de interventie zeer geschikt om in te zetten in achterstandswijken. Ook andere interventies passen goed in achterstandssituaties.

Denk bijvoorbeeld ook aan:

- Freerunning
- Schoolsportvereniging
- Be Interactive
- Schoolkorfbal
- Respons

U vindt een uitgebreid en volledig overzicht van erkende interventies binnen dit thema en op diverse andere onderwerpen op www.effectiefactief.nl.

BUURTSPORTVERENIGING – HAARLEMMERMEER

Succesfactoren: Betrokkenheid en vrijwillige inzet initiatieven

De Hoofddorpse wijk Graan voor Visch: voorheen een achterstandswijk met dito problematiek, maar inmiddels een bruisende wijk met tal van verschillende activiteiten voor haar bewoners. Gezamenlijk zijn lokale, maatschappelijke organisaties er in geslaagd de wijk positief op de kaart te zetten.

De sociale samenhang is verbeterd en de leefbaarheid vergroot. Eén van deze maatschappelijke organisaties is Sportservice Haarlemmermeer. In 2009 zijn zij gestart met de Buurtsportvereniging (BSV) in deze wijk. “De eerste in de Haarlemmermeer en met groot succes”, vertelt Marloes Beers, buurtsportcoach in Graan voor Visch.

Sporten en bewegen is niet vanzelfsprekend voor de bewoners van de wijk Graan voor Visch. De afstand die de buurtbewoners moeten afleggen naar de verschillende verenigingen is te groot waardoor mensen het lastig, moeilijk en ook duur vinden om er naar toe te gaan. “Daarom hebben we allereerst sportmogelijkheden naar de wijk toegehaald zodat kinderen, hun ouders en overige bewoners lekker konden sporten en bewegen in hun directe omgeving.” Het doorstromen naar regulier sportaanbod is uiteindelijk wel het doel van Sportservice Haarlemmermeer. Naast het vergroten van de sportdeelname is ook het benutten van het zelforganiserend vermogen in de wijk een heel belangrijk aspect van de BSV. De activiteiten worden niet alleen georganiseerd voor, maar waar mogelijk ook door de inwoners.

De inzet van de interventie Buurtsportvereniging is niet door de gemeente Haarlemmermeer bepaald. Het is het initiatief en de inspanning van Sportservice Haarlemmermeer geweest. Wel heeft de gemeente de uiteindelijke keuze voor de wijk Graan voor Visch bepaald, één van de vijf prioriteitswijken in Haarlemmermeer.

“Vervolgens zijn wij gaan kijken naar de situatie in de wijk, wat speelt er, wie zijn de sleutelfiguren, welke organisaties kunnen ons helpen om gezamenlijk de gewenste situatie in de wijk te bepalen. Want pas dan kun je bepalen hoe en met wie je het beste deze wijk kunt aanpakken. Het is héél de wijk die, sociaal en fysiek, in beweging moet komen, niet alleen een specifieke doelgroep. De Buurtsportvereniging bleek een prima aanpak voor Graan voor Visch,” aldus Marloes.

Compleet sportaanbod ontwikkeld door bewoners zelf

De Buurtsportvereniging staat voor een compleet sportaanbod voor en door bewoners uit de wijk. Het project stimuleert bewoners om zich actief in te zetten om (nieuw) sportaanbod te ontwikkelen. Daarmee levert het project aantrekkelijke sportactiviteiten op. Bovendien stimuleert het de onderlinge buurtcontacten en vergroot het de onderlinge sociale cohesie. Sportverenigingen, sportbuurtwerkers en vrijwilligers organiseren zelf de sportactiviteiten en trainingen. Bewoners -van jonge kinderen tot senioren- kunnen sporten in de buurt onder begeleiding van gediplomeerde trainers. De activiteiten vinden bijvoorbeeld in een gymzaal of op een veldje in de wijk plaats. Sport wordt zo als middel ingezet om de bewoners uit de wijk samen te brengen, mogelijke overlast te verminderen, veiligheid te waarborgen en een gezonde leefstijl te stimuleren.

Eigen initiatief

Door het organiseren van sportieve activiteiten wordt binnen de Buurtsportvereniging gebouwd aan een duurzaam organisatiemodel. Waarbij het zelforganiserend vermogen van bewoners wordt benut en waarin bewoners zelf het initiatief nemen. De basis voor de sportieve activiteiten binnen de Buurtsportvereniging zijn de wensen en behoeftes van de wijkbewoners zelf. De BSV helpt bewoners om zelf initiatieven te nemen. “Wij zetten niet zomaar een paar activiteiten op, maar willen horen, zien en proeven wat er in de wijk gebeurt. Eén gesprekje met een moeder op het schoolplein kan dan uiteindelijk uitmonden in een wekelijkse hardlooptraining voor vaders en moeders onder schooltijden.”

Een aantal tips vanuit het voorbeeld in Haarlemmermeer:

- Zorg dat je zichtbaar bent in de wijk. Alleen als je herkend wordt, weten mensen je te vinden.
- Zoek samenwerking met overige partijen in de wijk om de bekendheid en het bereik van de Buurtsportvereniging te vergroten.
- Bezint eer gij begint. Duurzaam aanbod kan alleen gerealiseerd worden als voor de start van de eerste activiteit bewoners en partners betrokken zijn bij het bepalen van doel en aanpak.

De Buurtsportvereniging (BSV) richt zich op wijken met achterstanden op het gebied van sport en bewegen. De interventie is uitgebreid getest in wijken met lage sociaal-economische status (lage SES), waar (nog) geen sprake is van een vitale netwerkorganisatie met bewonersinitiatieven.

De interventie richt zich op alle bewoners in deze wijken die niet of onvoldoende deelnemen aan sport en andere beweegactiviteiten. Aan de hand van een wijkscan en behoeftepeiling wordt in de betreffende wijken een specifiek plan opgesteld. Sportservice Noord-Holland is eigenaar van de interventie.

Wederzijds vertrouwen

Sportservice Haarlemmermeer heeft niet zomaar een kant-en-klaar draaiboek in de kast. “Deze interventie kun je alleen uitvoeren door echt aanwezig te zijn. Buurtbewoners moeten weten wie je bent en waar ze je kunnen bereiken. Als de buurtbewoners je niet kennen, komen ze ook niet naar je toe stappen. We communiceren dan ook vooral vanuit onze organisatie en niet zozeer vanuit de interventie. Zo zijn we zichtbaar en herkenbaar met onze activiteiten en de personen die iedereen kent.” Marloes vervolgt: “Het opbouwen van wederzijds vertrouwen is cruciaal. Als dat lukt, hoeven we vaak niet eens zo veel te doen, de bewoners kunnen het vaak zelf al. Wij ondersteunen hen door bijvoorbeeld extra tips te geven, een mogelijkheid bieden om een opleiding te volgen en het traject te begeleiden. Wij helpen buurtbewoners bij het zetten van de eerste stap, maar dan moet je elkaar wel weten te vinden en op elkaar kunnen bouwen!”

Linking pin

Een van die belangrijke sleutelfiguren is de sportbuurtwerker. Een bekend gezicht in Graan voor Visch, die alle kinderen en veel ouders en bewoners kent en weet wat er speelt. De sportbuurtwerker staat op pleintjes, op school en is altijd ergens in de wijk te vinden. Via de kinderen heeft hij ook gemakkelijk contact met de ouders die bijvoorbeeld vrijwillig werken voor de activiteiten in de wijk. Het is dus vooral de sportbuurtwerker die als linking pin in de wijk aanwezig is en hoort en ziet wat de bewoners willen. Marloes Beers heeft als buurtsportcoach in Graan voor Visch meer een coördinerende rol. “Ik faciliteer vooral het samenwerken met allerlei andere maatschappelijke organisaties in de wijk. Maar ik wil voelen wat leeft in de wijk en ben daarom ook vaak aanwezig bij verschillende activiteiten.”

Borgen

Een belangrijk uitgangspunt van Sportservice Haarlemmermeer en van de Buurtsportvereniging is dat activiteiten worden opgestart, maar dat de buurt deze activiteiten gaat overnemen. Vanuit de interventie-eigenaar Sportservice Noord-Holland worden tips, uitgaves en boekjes met werkvormen beschikbaar gesteld. Allemaal middelen gericht op het starten van een nieuwe groep of een nieuwe activiteit, niet alleen om sportdeelname te vergroten maar juist ook om de vrijwillige inzet van de wijk te mobiliseren. Ook is de interventie-eigenaar beschikbaar voor adviezen hoe de interventie lokaal in te voeren. Andersom is Sportservice Noord-Holland ook zeer geïnteresseerd in de lokale ervaringen om zo eventueel aanpassingen door te voeren in de interventie.

Betrokkenheid en vrijwillige inzet zijn de succesfactoren van de Buurtsportvereniging in Graan voor Visch. Marloes vertelt enthousiast: “Daar gaat het eigenlijk om. Iedereen kan wel een activiteit neerzetten, dat is niet zo moeilijk. De uitdaging is de verankering van de activiteit in de wijk. En dat het niet eenmalige losse flodders zijn. Dat het lokale netwerk er helemaal achter staat en dat iedereen op de hoogte is. Dan gaat daarna de sportdeelname vanzelf wel omhoog.”